

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518205856
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:1518205856.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Iveta Jankovičová a sudcov Daša Kontríková a Ľubica Bundzelová, v rodinnoprávnej veci - starostlivosti o maloletú O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, odbor sociálnych vecí a rodiny, dieťa rodičov: matka - U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, V.-P., t. č. V. XXX/XX, X. O. D., zastúpená advokátskou kanceláriou: Zahradnikova.SK, s. r. o., Štefanovičova 12, Bratislava a otec - U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. F. X, V., Rakúsko, zastúpený JUDr. Gejzom Sidóom, advokátom, Veľkoblahovská cesta 4B, Dunajská Streda, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede č. k. 12P/3/2019-263 zo dňa 13. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu I. inštancie sa r u š í a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie zvýšil výživné otcovi k maloletej O. X., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 150 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, z toho sumu 200 eur mesačne k rukám matky a sumu 50 eur mesačne na tvorbu úspor na účet maloletej zriadený vo X. V., a. s., č. účtu IBAN F XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, všetko k 25. dňu mesiaca vopred, počnúc dňom 01.10.2018. Dlh na zročnom výživnom vznikol otcovi za obdobie od 01.10.2018 do 13.05.2019 v sume 641,94 eur. Súd povolil otcovi dlh na výživnom k rukám matky v sume 513,55 eur splácať mesačne spolu s bežným výživným v splátkach po 40 eur, pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku a dlh na tvorbe úspor v sume 128,39 eur zaplatiť v celosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Týmto zmenil v časti úpravy výšky výživného rozsudok Okresného súdu Bratislava V. č. k. 14C/37/2011-27 zo dňa 14.06.2011.

2. Z odôvodnenia vyplýva, že súd vyhodnotením vykonaného dokazovania dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného (pred 7 rokmi) došlo k podstatnej zmene pomerov, a to na strane oprávnenej osoby - dieťaťa, vyžadujúcej si novú (súdnou) úpravu výšky výživného. Odôvodnené potreby oprávnenej sa nástupom povinnej školskej dochádzky (v súčasnosti je žiačkou 4. triedy základnej školy, má 10 rokov) zvýšili, zvyšujú sa tiež fyzickým a duševným vývojom a rastom nárokov na jej odôvodnených potrebách, mimo bežných aj časom na potrebách súvisiacich s postupným nadobúdaním vzdelania a prípravou na budúce povolanie (prípadne v súvislosti s riešením jej zdravotného stavu) a k tomu sa musí úmerne zvyšovať aj čiastka na výživnom od povinného rodiča. Zárobkové pomery rodičov sa výrazne zmenili, obaja riešili bytovú otázku, splácajú hypotéku, otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Matka maloletej napriek vykázanému príjmu špecifikovala mesačné výdavky na dieťa a domácnosť v neprímerane vyššom rozsahu, než jej vlastný príjem dovoľuje, čo preukazuje vyššiu životnú úroveň, než je schopná zabezpečiť, finančne jej k znášaniu týchto výdavkov pomáha partner a matka. Matka má výdavky pre seba a maloletú a úverové zaťaženie výrazne nad svoje možnosti, a pokiaľ aj počíta s pravidelnou finančnou pomocou ďalších osôb, nemožno žiadať od otca, aby sa na takejto životnej úrovni nastavenej matkou podieľal. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti súd uzavrel, že je tu daný dôvod na zvýšenie výživného otcovi, nie však v zmysle návrhu matky. Zmenám na odôvodnených potrebách

oprávnenej a možniam a schopniam otca tu podľa názoru súdu zodpovedá zvýšenie výživného na 200 eur, a to od podania návrhu (keďže neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré matky nemohla podať návrh skôr), kedy už boli odôvodnené zvýšené potreby dieťaťa. Určené výživné spolu so starostlivosťou matky, čiastočným znášaním finančných výdavkov na dieťa z jej strany a prídavkom, budú takto pokrývať súčasné odôvodnené potreby dieťaťa. Pri určení novej výšky výživného súd prihliadol aj na to, že v zmysle rozhodovacej praxe odvolacieho súdu má orientačné rozpätie pre určenie výšky výživného povinného rodiča predstavovať podiel na výžive všetkých detí približne v rozsahu 20 %, najviac 25 % z jeho príjmu (čo v prípade otca predstavuje rozpätie 440 až 550 eur na dve vyživovacie povinnosti), pričom otcovi výživné určil na spodnej hranici vzhľadom na významný poplatok do jasíel a jeho vyživovaciu povinnosť k manželke, ktorá je v súčasnosti bez vlastného príjmu. Nakoľko však otec je zo svojho príjmu schopný platiť výživné vo vyššom rozsahu, je v záujme dieťaťa vytvorenie osobitného účtu, na ktorý bude otec pre maloletú platiť ďalšiu časť určeného výživného (50 eur) pre účely úspor. Vyživovaciu povinnosť otcovi súd zvýšil späťne, od podania návrhu. Otcovi od podania návrhu do rozhodnutia takto na výživnom vznikol dlh (na zvýšenej čiastke výživného) za 6 mesiacov x 100 eur, 13 dní mesiaca máj 2019 - 100/31 x 13, ktorý dlh je povinný splatiť približne do roka a pol.

3. Odvolanie matky:

Týmto matka v zákonnej lehote podáva odvolanie voči prvému výroku Rozsudku v časti bežného výživného, t. j. v časti, v ktorej súd zvýšil otcovi výživné zo 150 na 200 eur mesačne k rukám matky. Voči prvému výroku v časti tvorby úspor, v ktorej súd zaviazal otca na tvorbu úspor pre maloletú v sume 50 eur mesačne na účet maloletej zriadený vo X., a.s. matka odvolanie nepodáva. Nakoľko druhý výrok Rozsudku je výrok súvisiaci s prvým výrokom, matka odvolaním napáda aj druhý výrok Rozsudku, a to čo sa týka určenej výšky dlžného výživného, ako aj rozhodnutia súdu, ktorým povolil otcovi uhradiť tento dlh v mesačných splátkach. Svoje odvolanie matka podáva z nasledovných dôvodov:

- súd I. inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP);
- rozhodnutie súdu I. inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP);
- súd I. inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolanie voči výške (bežného) výživného

V rozsudku určil, že bežné výživné na maloletú sa zvyšuje o 50 eur, konkrétne zo sumy 150 eur na sumu 200 eur. Máme zato, že takéto rozhodnutie súdu nie je v súlade s vykonaným dokazovaním, kedy v konaní bolo jednoznačne preukázané, že odôvodnené potreby maloletej sa pohybujú v podstatne vyššej sume a je v schopnostiach a možnostiach otca, aby na maloletú prispieval sumou 350 eur. Súd I. inštancie tak nesprávne zistil skutočný stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo následne viedlo k nesprávnej určení výšky výživného na maloletú. Výživné na maloletú bolo naposledy upravené v roku 2011, kedy mala maloletá 2,5 roka a nastupovala do materskej školy. Aktuálne má maloletá 10,5 roka, končí 4. ročník na základnej škole a je teda zrejmé, že od posledného určenia výživného v dôsledku prirodzeného vývoja životných nákladov, náklady na maloletú vzrástli s ohľadom na plynutie času, či nástup do školy a s týmito okolnosťami súvisiace nové poplatky a potreby maloletej. Od posledného určenia výživného ubehlo už 8 rokov, je zrejmé, že náklady na maloletú vzrástli o viac, ako o 50 či 100 eur. Súd napriek tomu zvýšil bežné výživné len o 50 eur, pričom výživné vo výške 200 eur nepokrýva ani polovicu sumy odôvodnených a preukázaných nákladov maloletej. Takto určená výška výživného je zároveň v rozpore s právom maloletej podieľať sa na životnej úrovni otca, ktorá je podstatne vyššia. K odôvodneným nákladom na maloletú: Súd v rozsudku v bode (1) a veľmi stručne aj v bode (5) odkazuje na niektoré náklady maloletej, ktoré matka vyčíslila, pričom ďalej sa v Rozsudku podrobnejšie nákladmi maloletej nezaobrá. Možno teda predpokladať, že súd pri určovaní výšky výživného prihliadal výlučne na tieto náklady, ktoré však v žiadnom prípade nie sú všetkými odôvodnenými nákladmi, ktoré na maloletú vznikajú. Matka všetky náklady na maloletú súdu vyčíslila prehľadne v troch tabuľkách (pravidelné mesačné náklady na maloletú, náklady na maloletú na začiatku školského roka a ostatné mimoriadne náklady na maloletú) a všetky zároveň aj riadne preukázala príslušnými dokladmi, ktoré doložila súdu v podaní zo dňa 30.04.2019. V tomto podaní vyčíslila pravidelné náklady, ktoré na maloletú vznikajú každý mesiac v sume 498,7 eur, a všetky tieto náklady sú plne dôvodné, pri dieťati vo veku maloletej bežne akceptované a nie sú nadhodnotené. Matka ďalej zaslala súdu aj dve ďalšie tabuľky, v ktorých vyčíslila jednak náklady na maloletú na začiatku školského roka v sume 179 eur a jednak ostatné náklady na maloletú, v ktorých sú zahrnuté krúžky, ktoré maloletá navštevuje ako aj mimoriadne výdavky ako napr. škola v prírode. Otec na maloletú s výnimkou sumy 150 eur mesačne, ktorú mal súdom určenú nad rámec nikdy neprispieval (s výnimkou

jedného razu, kedy v roku 2017 uhradil maloletej polovicu sumy za školu v prírode). Okrem toho, o maloleťu sa nezaujíma a od augusta 2018 ju nevidel, a teda s maloleťou nemá žiadne iné výdavky. Pri určovaní výšky výživného bolo preto potrebné zohľadniť aj mimoriadne náklady maloletej, ktoré bezpochyby na maloleťe dieťa vo veku maloletej vznikajú. Matka vyčíslila náklady na maloleťu vo výške, v ktorej reálne aj vznikajú, čo riadne preukázala. Vzhľadom k uvedenému má matka zato, že súd pri vyhodnocovaní týchto dôkazov postupoval nesprávne, keďže sa nákladmi na maloleťu nezaoberal tak, ako by sa zaoberať mal, k týmto nákladom sa v odôvodnení riadne nevyjadril, neprihliadal na tie náklady na maloleťu, ktoré sú absolútne odôvodnené a boli matkou aj riadne preukázané. Nakoľko odôvodnené a preukázané náklady maloleťe dieťaťa sú jedným z najpodstatnejších dôkazov pri rozhodovaní o zvýšení výživného, nesprávne vyhodnotenie týchto dôkazov mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie súdu, pričom nedostatočným zaobraním sa týmito dôkazmi mohlo byť výživné určené podstatne nižšie, než sú reálne odôvodnené potreby maloletej. Otec na jednej strane vo svojom podaní tvrdí, že jeho príjmové pomery mu neumožňujú podieľať sa na nákladoch maloletej vo vyššej sume, ako je suma 200 eur, no na druhej strane na svojho 2,5 ročného maloleťe syna vynakladá mesačne podstatne viac, ako na svoju 10,5 ročnú dcéru. Otec na pojednávaní deklaroval, že na maloleťe vynaloží mesačne sumu cca 250 eur. Avšak, vychádzajúc z otcov vyčíslených nákladov z jeho vyjadrenia zo dňa 14.03.2019 je potrebné konštatovať, že na maloleťe vynakladá podstatne vyššiu sumu, ako je suma 250 eur, a to konkrétne sumu 731 eur, a teda vyjadrenia otca z pojednávania je priamo rozporné s jeho písomným podaním. Otec uvádza, že táto suma pozostáva z položiek: nájomné 106 eur (po rozpočítaní na 3 osoby v domácnosti), električka 19 eur (po rozpočítaní na 3 osoby v domácnosti), jasle 342 eur, strava 200 eur (po rozpočítaní na 3 osoby v domácnosti), čistiace prostriedky 10 eur, kozmetika 25 eur, plaváreň 12 eur, detský kútik 11,5 eur, ošatenie 5,5 eur (po rozpočítaní na 3 osoby). Všetky uvedené náklady sú bezpochyby nákladmi na maloleťe dieťa a aj ak by sa neprihliadalo na náklad na jasle, mesačná suma na maloleťe, ktorú otec vynaloží by predstavovala sumu 389 eur. Matka poukazuje aj na fakt, že maloleť navštevuje súkromné jasle napriek tomu, že manželka otca je doma na rodičovskej dovolenke bez zamestnania. Matka poukazuje na ďalší príklad nepomeru výživného na maloleťe syna a maloleťu dcéru náklad na stravu, ktorý otec vyčíslil na seba, manželku a maloleťe celkovo v sume 600 eur mesačne (t. j. 200 eur na osobu) sa rovná výživnému, ktoré bolo určené na maloleťu a ktoré má pokryť všetky mesačné a ostatné náklady maloletej. Súd sa okrem vyššie uvedeného nedostatočne zaoberal aj nákladmi na strane otca, a bez ich riadneho preukázania tieto všetky automaticky akceptoval a vychádzal z nich pri určovaní výšky výživného. Otec svoje celkové náklady vyčíslil na sumu 2.562,66 eur mesačne, pričom mnohé zo svojich nákladov v konaní nezdokladoval a tým ani nepreukázal. Napriek tomu, že maloleť navštevuje súkromné jasle spoplatnené sumou 342 eur mesačne, manželka otca je na rodičovskej dovolenke, bez zamestnania (pričom žiaden relevantný dôvod, prečo manželka zamestnaná nie je, nebol v konaní uvedený) a otec jej hradí všetky mesačné náklady v plnom rozsahu. Ak manželka otca nepracuje je potrebné vychádzať z predpokladu, že náklad na jasle nie je nákladom dôvodným a nemalo by sa naň v konaní prihliadať. Od posledného určenia výživného sa otcov netto príjem zo sumy 850 eur zvýšil na sumu 2.600 eur (t. j. trojnásobne). Matkin príjem sa zvýšil takisto, avšak len dvojnásobne, a to zo sumy 550 eur na sumu cca 1.000 eur. Napriek tomu, matka do dnešného dňa znáša zvýšené náklady maloletej v podstatne vyššom rozsahu ako otec. Otec je zo svojho príjmu schopný platiť výživné vo vyššom rozsahu (čím súd odôvodnil tvorbu úspor pre maloleťu) a vychádzajúc už len z predpokladu, že súd určil tvorbu úspor maloletej, je zrejmé, že zárobkové a majetkové pomery otca tvorbu úspor umožňujú. Výška výživného, ktorú súd určil na 200 eur nezodpovedá zárobkovým možnostiam otca a životnej úrovni, ktorú nastavil svojej novej rodine v Rakúsku. Otcovi sa príjem zvýšil niekoľkonásobne. Pri súčasnom príjme otca vo výške 2.600 eur je v schopnostiach a možnostiach otca hradiť na maloleťu výživné vo výške 350 eur mesačne a súčasne jej prispievať na tvorbu úspor v sume 50 eur mesačne. Súd ďalej v bode (17) rozsudku konštatuje, že v zmysle rozhodovacej praxe súdov sa výživné na maloleťe deti určuje v rozsahu približne 20- 25 % príjmu povinného rodiča, pričom otcovi určil výživné na spodnej hranici. V prvom rade, najaktuálnejšia rozhodovacia prax súdov zaujíma stanovisko, že výživné má byť určené v rozsahu 20/25 - 30 % príjmu povinného rodiča. V druhom prípade, s argumentáciou súdu, kedy výšku výživného na jedno maloleťe dieťa podmieňuje vysokými nákladmi na druhé maloleťe dieťa a z tohto dôvodu určí nižšie výživné na prvé maloleťe dieťa, nemožno v žiadnom prípade akceptovať. Pokiaľ by súd určoval výživné v strednej hranici spomenutej rozhodovacej praxe, t. j. v sume 25 % z príjmu povinného rodiča, pre jedno dieťa by to predstavovalo sumu 325 eur. Súd pri rozhodovaní o výške výživného nedostatočne prihliadol na fakt, že osobnú starostlivosť o maloleťu zabezpečuje výlučne matka, a to v plnom rozsahu. Uvedená skutočnosť sa mala odraziť pri určovaní rozsahu, v akom je povinný rodič, teda otec, povinný prispievať na náklady a výživu maloletej finančne. Podľa § 63 ods. 3 zákona o rodine: „Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za

odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor.“ S rozhodnutím súdu, ktorým zaviazal otca na tvorbu úspor v sume 50 eur mesačne matka súhlasí. Odvolanie voči povoleniu úhrady dlhu na zročnom (bežnom) výživnom v splátkach: Čo sa týka dlhu na zročnom (bežnom) výživnom, súd rozhodol tak, že tento povoľuje uhrádzať otcovi v splátkach po 40 eur mesačne spolu s bežným výživným a to napriek tomu, že otec ani toto nežiadal. Povolenie úhrady zročného výživného v tak nízkych splátkach je v rozpore s aktuálnou rozhodovacou činnosťou krajských súdov v zmysle ktorej v prípade, ak súd po zistení osobitných dôvodov vôbec povolí úhradu dlžného výživného v splátkach táto sa nemá určovať v nízkej sume, keďže povinný rodič si je v prebiehajúcom konaní vedomý, že výživné môže byť určené od podania návrhu a má sa tomu finančne prispôbiť a šetriť si. Suma určená ako dlh na výživnom v sume 641,94 eur nie je v žiadnom prípade vo výške, ktorú by otec vzhľadom na svoje príjmové a majetkové pomery nebol schopný uhradiť v celosti. Súd zročné výživné vyčíslil nesprávne, keď toto vyčíslil za obdobie 01.10.2018- 13.05.2019 na sumu 641,94 eur (v bode 18 rozsudku tak, že toto určil za 6 mesiacov x 100 eur a 13 dní mesiaca máj 2019 - 100/31 x 13). Vzhľadom k tomu, že od mesiaca október do mesiaca apríl ubehlo 7 mesiacov (a nie 6 mesiacov), dlžné výživné malo byť za aktuálneho zvýšenia výživného určené na sumu 741,94 eur. Matka navrhuje, aby bolo na maloletú určené vyššie bežné výživné ako určil okresný súd, je potrebné, aby v prípade, ak odvolací súd jej návrhu vyhovie, došlo aj k určeniu novej sumy dlhu na výživnom. S rozhodnutím súdu, aby otec dlh na tvorbe úspor uhradil v celosti súhlasí. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby Krajský súd v Trnave vydal nasledovný Rozsudok: Krajský súd v Trnave rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 13.05.2019, spis. zn. 12P/3/2019 - 263 mení nasledovne:

Súd zvyšuje výživné otcovi k maloletej O. X., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 250 eur mesačne na sumu 400 eur mesačne, z toho sumu 350 eur mesačne k rukám matky a sumu 50 eur mesačne na tvorbu úspor na účet maloletej zriadený vo X. V., a.s., č. účtu IBAN F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX, všetko k 25. dňu mesiaca vopred, počnúc dňom 01.10.2018. Dlž na zročnom výživnom, ktorý vznikol otcovi za obdobie od 01.10.2018 do rozhodnutia odvolacieho súdu je otec povinný zaplatiť v celosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Dlž na tvorbe úspor, ktorý vznikol otcovi za obdobie od 01.10.2018 do rozhodnutia odvolacieho súdu je otec povinný zaplatiť v celosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Týmto sa mení v časti úpravy výšky výživného rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 14C/37/2011- 27 zo dňa 14.06.2011. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Návrh na doplnenie rozsudku zo strany matky:

Súd v bode 20 Rozsudku síce cituje zákonné ustanovenia ohľadom náhrady trov konania, výrok obsahujúci náhradu trov konania však v Rozsudku absentuje. Podľa § 225 ods. 1 Civilného sporového poriadku týmto matka v zákonnej lehote podáva tento návrh na doplnenie rozsudku o výrok týkajúci sa náhrady trov konania: „Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

4. Vyjadrenie KO:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navrhuje zvýšiť výživné s prihliadnutím na odôvodnené potreby dieťaťa a na základe zárobkových a majetkových možností a schopností otca.

5. Vyjadrenie otca k odvolaniu matky:

Ak matka tvrdí, že rozhodnutie súdu o zvýšení výživného nie je v súlade s vykonaným dokazovaním, kedy v konaní bolo jednoznačne preukázané, že odôvodnené potreby maloletej sa pohybujú v podstatne vyššej sume a je v schopnostiach a možnostiach otca, aby na maloletú prispieval sumou 350,00 eur, a súd I. inštancie tak nesprávne zistil skutočný stav vecí a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo následne viedlo k nesprávnemu určeniu výšky výživného na maloletú, tak otec s uvedeným nesúhlasí. Ak matka v odvolaní uvádza, že súd sa nedostatočne zaoberal odôvodnenými nákladmi maloletej, ktoré matka v konaní riadne vyčíslila a preukázala a nesprávne tak vyhodnotil výšku odôvodnených potrieb maloletej, čo malo podstatný vplyv aj pri rozhodovaní o výške výživného. Podľa názoru otca práve opak je pravdou, keď sa súd v rámci dokazovania nenechal uviesť do omylu a súd prijal rozumné závery o tom, že matka maloletej napriek vykázanému príjmu špecifikovala mesačné výdavky na dieťa a domácnosť v neprimerane vyššom rozsahu, než jej vlastný príjem dovoľuje. Matka v konaní zámerne zanedbala uviesť aj ďalší príjem, keď neuviedla odmenu za účinkovanie mal. v televíznom seriály Cesta za poklad, ktorú odmenu mala obdržať v pozícii zákonného zástupcu mal. Matkou preukázané a vyčíslené náklady na mal. nemajú oporu v realite, neodzrkadľujú odôvodnené potreby maloletej, pričom súd bral do úvahy jedine také náklady, ktoré potom mali vplyv aj pri rozhodovaní o výške výživného. Matka v odvolaní zastáva názor, že súd mal postupovať tak, že nemal akceptovať jasne ako odôvodnený náklad na maloletého, keďže manželka otca je nezamestnaná na rodičovskej

dovolenke alebo mal skúmať, či existuje relevantný dôvod, pre ktorý manželka otca nie je zamestnaná. Z tohto dôvodu matka má za to, že neexistoval taký dôvod, pre ktorý by mal súd výživné určiť v spodnej hranici otcovho príjmu. Otec nesúhlasí s takýmto náhľadom matky, veď súd správne uvažoval, keď pri určení novej výšky výživného prihliadol aj na to, že v zmysle rozhodovacej praxe odvolacieho súdu má orientačné rozpätie pre určenie výšky výživného povinného rodiča predstavovať podiel na výžive všetkých detí približne v rozsahu 20 %, najviac 25 % z jeho príjmu. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil /podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností/, majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností. Ako už bolo v rámci dokazovania preukázané, po skončení materskej dovolenky si manželka otca začala aktívne hľadať prácu, za týmto účelom si na jar 2019 spravila aj autoškolu, aby si z miesta bydliska mohla lepšie cestovať za prácou, pričom pre lepšiu adaptáciu spoločného syna - aj na odporúčanie lekára - rozhodli mal. syna zapísať do jaslí. Práve toto sú dôvody, pre ktoré súd mohol výživné určiť v spodnej hranici otcovho príjmu, zohľadňujúc dve vyživovacie povinnosti otca. Matka taktiež tvrdí, že súd neprihliadol pri určovaní výšky výživného na osobnú starostlivosť matky bez akejkoľvek účasti otca na tejto starostlivosti, ktorý nerealizuje žiaden styk s maloletou. Otec uvádza, že napr. platil tábor aj školu v prírode maloletej v rokoch 2017 a 2018, pričom podstatnejšie je, že predmetom tohto konania nie je styk, preto takúto argumentáciu matky otec považuje za bezúčelnú, márne pokusy o dosiahnutie vyššieho výživného. Matka pozabúda na príčinu a opodstatnenie vyšších celkových výdavkov trojčlennej rodiny dlhodobo žijúcej v Rakúsku, kde túto rodinu zabezpečuje otec v pozícii pracujúceho človeka, a ktoré konkrétne a objektívne výdavky otca, resp. jeho rodiny v Rakúsku, boli náležite preukázané v prvostupňovom konaní, podložené mnohými listinnými dôkazmi o pravidelných výdavkoch otca, cez ktoré dokáže zabezpečiť pre svoju rodinu adekvátny, pre rakúske pomery iba nižší štandard. Matka v ďalšom tvrdí, že súd nesprávne vec právne posúdil, keď na jednej strane za odôvodnený náklad maloletej akceptoval tvorbu úspor, no na druhej strane bežné výživné určil vo výške, ktoré neumožňuje ani polovičné pokrytie bežných preukázaných výdavkov maloletej. Podľa názoru odporcu dokazovanie prinieslo také závery, na základe ktorých súd určil správne výživné, ktoré výživné spolu so starostlivosťou matky, čiastočným znášaním finančných výdavkov na dieťa z jej strany a prídavkom, budú pokrývať súčasné odôvodnené potreby dieťaťa. Matka na záver namietala aj výrok súdu v časti ročného výživného. Súd je v predmetnej veci toho názoru, že finančná situácia otca neumožňuje, aby dlh na výživnom zaplatil naraz. Otec uvádza, že vzhľadom na svoj príjem, vyživovacie povinnosti a náklady spojené s bývaním by bolo jednorazové plnenie dlhu z jeho strany problematické a neisté. Splátky, ktoré odporcu povolil súd, sú pre odporcu, vzhľadom na jeho príjmové a majetkové pomery, prijateľné a nebudú mu spôsobovať problémy. Vzhľadom na vyššie uvedené odporcu súhlasí s napadnutými výrokmi rozsudku odvolaním, z ktorého dôvodu otec navrhuje, aby odvolací súd, po vykonaní potrebného dokazovania vydal rozsudok, ktorým napadnuté výroky I. a II. rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. 12P/3/2019 - 263, zo dňa 13.05.2019, potvrdzuje.

6. Vyjadrenie matky k vyjadreniu otca:

Keďže otec neuviedol v rámci svojho vyjadrenia žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by som sa nevyjadrovala už v rámci odvolania či iných podaní, nepovažujem za potrebné podávať obširnejšie vyjadrenie. Otec už v rámci prvostupňového konania, ale aj teraz v rámci vyjadrenia neustále poukazuje na môjho partnera a fakt, že mi pomáha s úhradou výdavkov na mňa a maloletú. Otec si však stále zjavne neuvedomuje, že môj partner nemá vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletej a pokiaľ jej aj niečo kúpi, tak je to z jeho dobrej vôle na dobrovoľnej báze. Je to však práve otec maloletej, ktorý by sa mal podieľať na úhrade odôvodnených mesačných nákladov maloletej a je to práve jeho životná úroveň, ktorú má maloletá právo zdieľať. Okrem sumy 150 eur, ktorú mi mimochodom otec zasiela dodnes sa nikdy nepodieľal na osobnej starostlivosti o maloletú, nikdy ju nevozil k doktorom, do školy či na krúžky a ani finančne nikdy neprispel nad rozsah s výnimkou jedného tábora a ŠVP. Rovnako, pokiaľ aj maloletá účinkovala v reklame a boli jej vyplatené financie, nejde o financie, ktoré by dostávala každý mesiac. V súčasnosti, ani v čase prvostupňového konania už maloletá v reklame neúčinkovala, a teda táto skutočnosť je tak či tak bezpredmetná. Financie, ktoré jej boli za účinkovanie vyplatené boli skôr v symbolickej sume a v súčasnosti tvoria jej úspory.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody

(§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

8. Matka v odvolaní poukázala, že sa súd nedostatočne zaoberal odôvodnenými nákladmi maloletej, ktoré matka riadne vyčíslila a preukázala a nesprávne tak vyhodnotil výšku odôvodnených potrieb maloletej, čo samozrejme malo vplyv na rozhodnutie o výške výživného. Odvolací súd poukazuje na to, že práve v tejto súvislosti matka nielen v odvolaní, ale aj počas konania poukazovala na náklady maloletej, ktoré s maloletou má a všetky náklady na maloletú vyčíslila v troch tabuľkách. Zaoberala sa pravidelnými mesačnými nákladmi na maloletú, nákladmi na maloletú na začiatku školského roku a ostatnými mimoriadnymi nákladmi na maloletú. Pokiaľ predložila tieto tabuľky, tak zároveň predkladala aj príslušné doklady, doložila ich v podaní zo dňa 30.4.2019. Pravidelné náklady, ktoré na maloletú vznikli za každý mesiac vyrátala v sume 498,70 eur a k týmto nákladom uvádzala, že sú plne dôvodné a pri dieťati vo veku 10 a pol roka sú normálne bežne akceptovateľné a nie sú nadhodnotené. Pokiaľ sa jedná o dve ďalšie tabuľky, tak na maloletú vyčíslila náklady na začiatku školského roku 179 eur a potom ostatné náklady na maloletú, kde sú zahrnuté krúžky, ktoré maloletá navštevuje. Vo svojom odvolaní poukázala na to, že náklady nielen vyčíslila, ale aj preukázala a všetky dôkazy a potvrdenia sa nachádzajú za týmto podaním, a preto sa mal súd pri vyhodnocovaní nákladov dôsledne nimi zaoberať. Odvolací súd poukazuje, že súd I. inštancie sa podrobne týmito nákladmi nezaoberal. Z jeho odôvodnenia len vyplýva, že matka napriek vykázanému príjmu špecifikovala mesačne výdavky na dieťa a domácnosť v neprimeranom vyššom rozsahu než jej vlastný príjem dovoľuje, čo sa preukazuje vyššou životnou úrovňou, než je schopná zabezpečiť, finančne jej k znášaniu týchto výdavkov pomáha partner. Súd I. inštancie však matku k jednotlivým výdavkom, ktoré deklarovala v týchto tabuľkách v písomnom podaní vôbec nevyočul, nezrovnalosti, ktoré podľa neho sú v tom, že sú nadhodnotenými výdavkami neodstraňoval, nezaoberal sa listinnými dôkazmi, potvrdeniami, ktoré predložila matka k vykázaným výdavkom na maloletú. Týmto spôsobom tak nedostatočne zistil potreby maloletej, pretože nezhodnotil, ktoré náklady vykázané matkou sú odôvodnené a ktoré náklady zase považoval za nadbytočné a neodôvodnené. Súd I. inštancie sa mal zaoberať nákladmi, ktoré matka vyčíslila prehľadne v tabuľkách, poukázala aj na náklady na začiatku školského roka, náklady na krúžky, mimoriadne náklady a mal sa vyjadriť pri vykonanom dokazovaní vypočutím matky ako aj k nákladom udávaným matkou aj vypočutím otca, ktoré z týchto nákladov uzná pri odôvodnených potrebách pre maloletú. V tejto súvislosti bolo potrebné tiež prihliadať na osobnú starostlivosť matky maloletej, ktorá vyvažuje určovanie výživného tomu z rodičov, ktorému nie je dieťa zverené do výchovy, preto súd aj na túto skutočnosť mal prihliadať.

9. Pokiaľ sa jedná o ďalšiu námietku matky v odvolaní, tak to je nepomer nákladov vykázaných otcom na 2 a pol ročného syna z jeho terajšieho vzťahu k nákladom, ktoré vykazovala matka na maloletú. Matka namietla, že tieto náklady, ktoré sú vykázané otcom na syna takisto nie sú preukázané, sú nadhodnotenými a súd sa nimi vôbec nezaoberal a bez ďalšieho ich prevzal a vo svojom rozhodnutí na to poukazoval, že sú to náklady otca na 2 a pol ročného syna. V súvislosti s nákladmi otca tiež matka poukazovala na to, že nie je v konaní riadne preukázané a súd nepostupoval správne, keď prihliadal aj na také náklady otca, ktoré neboli riadne preukázané, nezaoberal sa tým, aby tieto náklady otec riadne preukázal, s poukazom už na to, že výživné na maloleté dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Odvolací súd poukazuje, že z rozhodnutia súdu I. inštancie nevyplýva, že by sa zaoberal odôvodnenosťou otcom udávaných nákladov na maloletého syna, súd ich len konštatuje ako ich otec vyčíslil. V štádiu vyhodnotenia dokazovania sa tým nezaoberal, takisto sa to neodrazilo ani v odôvodnení záverov vyhodnotenia dokazovania. V tejto súvislosti matka poukázala z týchto nákladov zvlášť náklady na súkromné jasle spoplatnené sumou 342 eur, hoci manželka otca je na rodičovskej dovolenke, je bez zamestnania a náklad na jasle, podľa nej preto nie je dôvodný. Tak ako s ostatnými nákladmi na maloletého syna zo strany otca, ktoré udal súd nezaoberal, ani týmto nákladom, či je odôvodnený alebo nie. Odvolací súd konštatuje, že tento výdavok tak ako aj ostatné súd I. inštancie nezdôvodňoval tak že by bol preukázaný, k tomu nebol otec vypočutý a nebolo nad akúkoľvek pochybnosť zistené, či sú odôvodnené.

10. Čo sa týka odvolania v časti dlžného výživného, matka sa vyjadřila, že nesúhlasí so splátkami vo výške 40 eur, pretože je v možnostiach otca zaplatiť dlžné výživné v hotovosti, určené splátky sú nízke a je to v rozpore s aktuálnou rozhodovacou činnosťou krajských súdov. Zdôvodnenie súdu I. inštancie považuje za nedostatočné, treba brať do úvahy tú skutočnosť, že otec si ako rodič má byť

vedomý v prebiehajúcom konaní, že výživné bude určené od podania návrhu a má sa tomu aj finančne prispôbiť a šetriť si na zaplatenie dodatočne určeného iného výživného. Odvolací súd poukazuje len na stručné zdôvodnenie súdu I inštancie v tejto časti cit.: „Otcovi od podania návrhu do rozhodnutia takto na výživnom vznikol dlh (na zvýšenej čiastke výživného) za 6 mesiacov x 100 eur, 13 dní mesiaca máj 2019 - 100/31 x 13, ktorý dlh je povinný splatiť približne do roka a pol“. Povolenie splátok, dôvod prečo tak súd rozhodol uvedený nie je.

11. Naostatok tiež poukázala matka na zmenu v príjmoch otca, pretože oproti poslednému rozhodnutiu sa jeho príjem zo sumy 850 eur zvýšil na 2.600 eur, to znamená trojnásobne, hoci aj matkin príjem sa zvýšil z 550 na 1.000 eur, nie je toto zvýšenie také ako u otca, u ktorého je podstatnejšie. Napriek takémuto zvýšeniu matka znáša v podstatne vyššom rozsahu zvýšené náklady na maloletú, na čo poukázala a aj svojou osobnou starostlivosťou o maloletú, o ktorú sa otec nezaujíma a platí na ňu len výživné. Matka poukázala tiež aj na to, že ak súd odôvodnil tvorbu úspor pre maloletú je zrejme, že zárobkové a majetkové pomery otca tvorbu úspor umožňujú, tak nemohol určiť výživné vo výške 200 eur, čo nezodpovedá zárobkovým možnostiam otca a jeho životnej úrovni v Rakúsku. Poukázala na niekoľkonásobné zvýšenie príjmu otca a je už aj táto okolnosť ďalšou okolnosťou na zvýšenie výživného na maloletú. Preto za súčasného príjmu otca poukázala matka na to, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť výživné vo výške 350 eur mesačne a zároveň platiť na tvorbu úspor 50 eur mesačne. Matka sa tiež zaoberala rozsahom súdom I. inštancie uvedeného percentuálneho vyjadrenia určovania výživného podľa príjmu povinného rodiča, argumentovala tým, že nie súdom udávaná výška od 20 - 25 % príjmu povinného rodiča je v súčasnej dobe aktuálna, ale aktuálna rozhodovacia prax súdom zaujíma stanovisko, že má byť určené v rozsahu 20/25 - 30 % príjmu povinného rodiča. Takto keby súd akceptoval a určoval výživné týmto spôsobom v strednej hranici spomenuté rozhodovacej praxi 25 % z príjmu na jedno dieťa by to predstavovalo 325 eur. Matka navrhovala 350 eur, a to z neochoty otca podieľať sa na mimoriadnych výdavkoch. Na ostatok sa treba zaoberať aj návrhom matky, ktorý nasleduje za odvolaním a týka sa doplnenia rozsudku, pretože z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v bode 20 sa súd zaoberal náhradami trov konania v zmysle ust. § 225 ods. 1 a 2 veta prvá CSP, ale výrok týkajúci sa náhrady trov konania absentuje. Odvolací súd aj v tejto časti odvolania matkou poukazuje, že súd I. inštancie sa nezaoberal tým, že sa oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom podstatne zvýšili príjmy otca. Keďže sa rozhodovalo o zmene vyž. povinnosti, mal sa zaoberať touto podstatnou zmenou na strane otca, čo sa týka podstatného zvýšenia jeho príjmu. Táto skutočnosť už sama o sebe je podstatnou zmenou opodstatnenou na zvýšenie výživného zodpovedajúcou zárobkovým možnostiam otca. Ak súd stanovil, že bude otec prispievať na tvorbu úspor, musel tak urobiť z toho dôvodu, že mu to majetkové a zárobkové pomery umožňujú. Potom však ako správne matka poukázala na nezdôvodnené, že sa výživné pri takýchto pomeroch otca zvýšilo súdom len o 50 eur. Tento nepomer súdom nie je odôvodnený.

12. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu I. inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

13. Úlohou súdu I. inštancie preto bude v ďalšom konaní náležite sa zaoberať všetkými rozhodnými kritériami, ktoré sú dôležité pri určovaní výživného, odôvodnenými potrebami maloletých, možnostami, schopnosťami povinného rodiča, ako aj možnostami a schopnosťami oprávneného rodiča. V prvom rade je potrebné poukázať, že sa jedná o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, preto sa musí zaoberať aké zmeny nastali po ostatnom rozhodnutí o výživnom, ako sa zmenili príjmy rodičov, odôvodnené ich potreby, ako sa zmenili pomery rodičov a ako sa zmenili odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd za tým účelom, ako bolo už uvedené, musí zistiť nad akúkoľvek pochybnosť, ktoré sú odôvodnené potreby pre maloletú, vypočítať k tomu matku, zhodnotiť a vyhodnotiť ňou predložené potvrdenia o nákladoch, ktoré vyčíslila v tabuľkách ako náklady na začiatku školského roku, ako mimoriadne náklady a náklady, ktoré sú nevyhnutné. Po vyhodnotení týchto nákladov má prihliadať len na odôvodnené náklady maloletej a má sa zaoberať, ktoré na základe vykonaného dokazovania za ne pokladá. Takisto aj na strane otca, pokiaľ vykazoval náklady na maloletého syna, treba sa zaoberať jeho výdavkami na syna, či sú odôvodnené, či nie sú nadhodnotené, zvlášť tiež aj s poukazom na zaplatenie poplatku za súkromnú materskú škôlku, aj napriek skutočnosti, že matka maloletého, jeho súčasná manželka, je na rodičovskej dovolenke a nepracuje. Aj nepomer (pôvodný) určenia úspor a vtedy určeného nízkeho zvýšenia sa musí odstrániť, ak je úspory možné určovať vzhľadom na zárobkové a majetkové pomery otca. V neposlednom rade je pre rozhodnutie o zvýšení výživného dôležitý pri pomeroch rodičov ich príjem, ktorý sa od posledného rozhodnutia zvýšil, podstatnejšie zvýšenie príjmu je u otca než u matky a

vzhľadom na pomery matky a vzhľadom na pomery otca, posúdiť toto zvýšenie príjmu oproti minulému rozhodnutiu o výživnom pri novom určení výživného na maloletú. Pokiaľ súd bude rozhodovať o dlžnom výživnom, ktoré otcovi vznikne zvýšením výživného je potrebné prihliadať na jeho súčasné pomery, na jeho zárobkové možnosti a zvažovať, či je odôvodnené platiť dlžné výživné v splátkach, pretože v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 18 len vyráta dlh na vzniknutom výživnom (matka namietala aj nesprávne určenú výšku dlhu), ktorý ako uviedol súd je povinný splatiť približne do roka a pol, dôvod prečo takto povolil splátky nie je zo strany súdu uvedený, je tam iba odkaz na ust. § 322 ods. 4 CSP na citáciu ustanovenia. V novom rozhodnutí sa súd bude zaoberať takisto aj náhradami trov konania, bude rozhodovať v zmysle ust. § 52 CMP, samozrejme aj s uvedením daného výroku v rozhodnutí. Až po takto doplnenom dokazovaní bude môcť súd opätovne vo veci rozhodnúť a vyhodnotením dôkazov náležite posúdiť odôvodnenosť zvýšenia výživného porovnaním predchádzajúcich pomerov na strane oprávneného maloletého dieťaťa i povinného otca, svoje rozhodnutie zo závermi vykonaného dokazovania vyhodnotením dokazovania súd I. inštancie náležite zdôvodní, aby bolo preskúmateľné.

14. Toto uznesenie bolo odvolacím senátom prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

d) Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

e) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

f) Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

g) Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného

h) zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších zmien a doplnení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (ktorým bol upravený styk s maloletým), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia miestne príslušnému súdu I. inštancie.